

e, waar hij ja-
in zanginterpre-
j talenten als Lu-
r Vloot op. Hij
g benadrukken

nederlaag van het individu".

'Europese Zuid-Amerikaan' is literaire duizendpoot

De boeken van Vargas Llosa zijn gebaseerd op de constante strijd tussen dictatuur en democratie in het Peru van zijn jeugd. Hij debuteerde in 1957 met de verhalenbundels *De Leiders* en *De Grootvader*. Drie jaar later verhuisde hij naar Parijs. In de Franse hoofdstad

hoopte hij te gaan studeren, maar dat plan mislukte en hij besloot te gaan schrijven. Begin jaren zestig verscheen zijn eerste roman, getiteld *De stad en de honden*.

In een recent interview met deze krant noemde hij zichzelf 'een Europese Zuid-Amerikaan'. Afwisselend inwoner

van Lima, Madrid en Londen, voelt hij zich op vele plekken thuis. „Ik was al doordrenkt

van Europa voor ik kwam. Ik las Flaubert, Camus”, aldus de schrijver vorig jaar in Den Haag. Llosa heeft altijd belang gehad om de wereld te bereiken via de literatuur. „Ik wil mensen maken mensek zelfbewust”, luidt zijn filosofie.

Zelf exploreert Llosa een veelheid aan literaire genres: de journalistiek, de literaire kritiek, de roman en de romanzen. Dit laatste genre heeft hij moeiteloos van

Achtste editie Manifesta in Spaanse Murcia 'Kunst kan richting geven'

■ KUNSTMANIFESTATIE

door MAAIKE STAFFHORST

MURCIA, vrijdag

Zo'n 300.000 Nederlanders weten elk jaar de weg naar de Spaanse kust te vinden. In de omgeving van Murcia is het heerlijk overwinteren. De smeltkroes van culturen en de vele traditionele feesten maken de historische stadjes extra sfeer. Zeker wanneer hier morgen de achtste editie van de tweejaarlijkse kunstmanifestatie Manifesta begint.

De komende vier maanden zullen Murcia, en de nabij gelegen havenstad Cartagena, het middelpunt zijn van tentoonstellingen, lezingen, performances en andere kunstuitingen. „Zelfs de Arabische tv-zender Al Jazeera Beiroet zal hier neerstrijken en twee talkshows maken over hoe de Arabische cultuur de Europese beschaving heeft beïnvloed”, vertelt Manifesta-directeur Hedwig Fijen.

Elke twee jaar belicht Manifesta (een Nederlands initiatief) vanaf één plek de status van het hedendaagse Europa. Fijen: „Daarvoor selecteren we een stad of omgeving die zichzelf opnieuw heeft moeten uitvinden. Murcia is na de Moorse overheersing een autonome regio geworden. De Arabische invloeden zie je nog terug in de architectuur, de banden met Noord-Afrika zijn nooit afgesneden. Moslims, christenen en joden gaan hier al eeuwen redelijk gemoedelijk met elkaar om. Terwijl er in de rest van Europa een grote islamofobie ontstaat. Hoe komt dat?” Het is een van de vragen die in deze Manifesta centraal staat. Fijen: „We hebben meer dan honderd kunstenaars, theatermakers, filmers en schrijvers gevraagd zich hierin te verdiepen.”

De presentaties vinden plaats in oude gebouwen die hun oorspronkelijke functie verloren. „Een belangrijk on-

• Hedwig Fijen.

FOTO: BELÈN CEREZO

voorbeeld vandaan.”

Op het gebied van hedendaagse kunst was er nog niet veel, ontdekte Fijen toen ze anderhalf jaar geleden het gebied verkende. „Maar het respect voor verschillende culturen vormde een mooi uitgangspunt.” Drie teams van curatoren uit Noord-Afrika, het Midden-Oosten en Centraal-Europa brachten de kunstenaars uit verschillende landen samen. En ook de bewoners van Murcia zijn bij het project betrokken. Fijen: „De inrichting van educatieve ruimtes is gemaakt door ontwerpers en meubelmakers uit de regio. Plaatselijke vakbondsleden zijn opgeleid tot rondleiders. Bovendien zijn alle veertien locaties in Cartagena en Murcia voor iedereen gratis toegankelijk. Kunst kan de wereld niet veranderen, maar wel veranderingen laten zien”, zegt Fijen overtuigd. „Door politieke of sociale processen zichtbaar te maken in een artistieke taal kun je richting geven aan de toekomst.” Manifesta 9 zal over twee jaar dichterbij huis, in Belgisch Limburg, plaatsvinden. Daar zal het verleden van de mijnindustrie uitgangspunt worden voor reflectie.

derdeel van ons concept”, legt Fijen uit: „Ze vormen het geheugen van de stad. Daar maken we gebruik van. Maar we geven ze ook een nieuwe bestemming. In Murcia hebben we onder meer een oud postgebouw, een gevangenis en twee militaire barakken opgeknapt. Zo investeren we ook in de toekomst.”

Invalshoeken

De biënnale is niet alleen interessant voor kunst- en cultuurliefhebbers. Fijen: „We maken politieke, sociaaleconomische en zelfs agrarische invalshoeken zichtbaar. Veel van ons fruit komt hier bij-

Manifesta: tot 9 januari 2011 in Murcia en Cartagena.
www.manifesta.org

Expos

EEN C

■ BEELDHOEWKUN

door MAARTEN JA

In het oorlogsjaar 1940 kwam de jonge beeldhouwer Gaudier-Brzeska naar Frankrijk bij aankomst in Frankrijk. Hij werd als deserteur gevangengenomen en werd terug naar Engeland gezonden voor zijn opleiding had. Hij werd door de Franse ambassade verstrekt met een eendekent en vanaf 1914 vonden zijn werken plaats. In de Noord-Franse stad van Brzeska zag hij kans om zijn werk te maken van dat beschikbaar was voor de voorjaar van 1915 de jonge militair, korporaal, tijdens de Duitse tegen de Duitsers.

Kort voordat Heine als deserteur werd gevangengenomen had hij zijn vriend Gaudier-Brzeska (wien acht maanden gevangenschap tot erfgenamen oevre gemaakt. Hij overleed slechts 23 jaar waartoe hij stierf, liet deze zo jonge timmerman uit Mierikrijk ruim honderd werken en niet minder dan ningen die nauw v

GALLERY
overteren
rubriek?
585.9100

ES
ANDEL

childerijen
egin 20^e eeuw
ktober
m za
ktober
A.H. Bies
ven (NL)
3 13 77
ndelbies.nl
VERKOOPEXPOSITIE